

ကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူာ်

မၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပှၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယာ်လၢကီၢ်ပယီၤခိၣ်ဒုသဝီပူၤ

ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ပာ်ဖျါ

လၢဒိၣ်စဲးဘၣ် ၂၃ သီ, ၂၀၂၄ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၣ်ဂံၢ်- 24-3-LL1

ဟီၣ်လၢာ်မ့ၣ်ပီၢ် ဒီး ကျိချံၣ်မ့ၣ်သ့ၣ်လီၤလံၤလၢတပီၢ်ဖးထီၣ်ဒံးသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်လီၤဘၣ် ယိၣ် (လၢမးရှး တုၤ လၢယုၤလံ ၂၀၂၄ နံၣ်)

ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ပာ်ဖျါတဘျီအံၤပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဟီၣ်လၢာ်မ့ၣ်ပီၢ် ဒီး ကျိချံၣ်မ့ၣ်သ့ၣ်လီၤလံၤလၢတပီၢ်ဖးထီၣ်ဒံးဘၣ်တဖၣ် ဖဲကီၢ်ရဲၣ် လွံၢ်ဘၣ်အပူၤ လၢအမ့ၢ် တီအူ, ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်, ဘျဲးဒဝဲၢ် ဒီး မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူာ် (KHRG) တၢ်မၤနီၣ်မၤယါတၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်ဃး သးဖီၣ်စုကတဲပၤတၢ်ကရူာ်ကရၢတဖၣ် သ့ဝဲဟီၣ်လၢာ်မ့ၣ်ပီၢ် ဒီး ကျိချံၣ်မ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အယိၣ် မ့ၣ်ပီၢ်ဒီး ကျိချံၣ်မ့ၣ်သ့ၣ်လီၤလံၤလၢတပီၢ်ဖးထီၣ်ဒံးသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်လီၤတံာ်လၢ လီၤကဝီၤဒုသဝီ ကမ့ၢ်အိၣ်ဆိးဖဲး အိၣ်မၤအိၣ်တၢ်လီၤဖဲ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးစုကတဲပၤတၢ်သဘၣ်သဘၣ်ကဲထီၣ်ကဝီၤသ့ၣ်တဖၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. အယိၣ်တၢ်သ့ၣ် တဖၣ်အံၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သံတၢ်ပှၤ, တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဒီး တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢသဝီဖဲတဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ် ဃး ဒုသဝီကမ့ၢ်ဖဲသ့ၣ်တဖၣ်သံဒီးဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးခိၣ်မ့ၣ်ပီၢ် ဒီး ကျိချံၣ်မ့ၣ်သ့ၣ်လီၤလံၤပီၢ်ဖးထီၣ်အယိၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤ နီၣ်မၤယါအီၤလၢ KHRG ပျီပူၤပှၤမၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤပယုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယာ် ဖဲလၢမးရှး ဒီး လၢယုၤလံ ၂၀၂၄ နံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးလၢပာ်ဖျါအီၤလၢလၢတဖၣ်အံၤ ဖိသ့ၣ်ပိၣ်ခွါသံ (၃) ဂၤ ဒီး ဘၣ်ဒိ (၁) ဂၤလၢကျိချံၣ်မ့ၣ်သ့ၣ်လီၤလံၤပီၢ်ဖးထီၣ် အယိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ ပိၣ်မ့ၣ်ဖိ (၂) ဂၤဘၣ်ဒိစ့ၢ်ကီၢ်ဒီး ဟီၣ်လၢာ်မ့ၣ်ပီၢ်အတၢ်ပီၢ်ဖးထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ¹

ဖိသ့ၣ်ဖိလၢတီၢ်အူကီၢ်ရဲၣ်ဟီၣ်ကဝီၤပူၤ (၂)ဂၤ ဂဲလိာ်ကွဲဝဲ ကျိဖးဒိၣ်ချံၣ်လီၤလံၤအခါ ကျိချံၣ်အံၤပီၢ်ဖးထီၣ်အယိၣ် ဖိသ့ၣ် တဂၤ လၢအမ့ၢ်မ့ၢ် မိၤက--- န့ၣ်သံကွဲဝဲတဘျီဃီ ဒီး မ့ၢ်မ့ၢ် မိၤခ--- တဒိ သံဝဲကဲ ကျဲတီၤလီၤဖဲ ပှၤဘၣ်မ့ၣ်ဘၣ်ဒိသ့ၣ်တဖၣ် လဲၤဆၢအီၤဆူတၢ်ဆါဟံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးအိၣ်ထံးခိၣ်ဘိအိၣ်ဒံးအံၤ, ဖဲ လၢဖျါတြၢ်အါရံၤ ၁၀ သီ, ၂၀၂၄ နံၣ်န့ၣ်, တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဝဲလၢ ပယီၤသုး ဒီးလီၤကဝီၤ PDF သုးဘၣ်စၢၤ ဖဲ အက--- သဝီ, ထံဒုကဝီၤ, ဒိၣ်ဖါခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီအူ ကီၢ်ရဲၣ် ပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဝဲအလီၢ်ခံ, ပယီၤသုးတဖၣ် ဒွဲၣ်အူထီၣ်ဝဲ အက--- သဝီဖိအဟံၣ် (၆၄) ဖျါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုး ကဲထီၣ် တလၢဝဲအလီၢ်ခံ, ဖဲ လၢမးရှး ၂၁ သီ, ၂၀၂၄ နံၣ်န့ၣ် ဖိသ့ၣ်လၢအအိၣ်ဖဲ အက--- သဝီ လၢအမ့ၢ်ဝဲ မိၤက--- (၅ နံၣ်),

¹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ လံာ်ပာ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အီၤဖဲ လၢမးရှး တုၤ လၢယုၤလံ အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆၢဟ့ၣ်ထီၣ်အီၤလၢ လီၤကဝီၤပူၤ မၤသကိးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲတီအူကီၢ်ရဲၣ်, ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရဲၣ်, ဘျဲးဒဝဲၢ်ကီၢ်ရဲၣ် ဒီး မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရဲၣ် သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤလၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤလၢ က ညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူာ် (KHRG) လၢကမၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိ ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲလီၤကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤတုၤဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၤကျဲ လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤဘၢအီၤလၢအဝဲနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ တၢ်ကွဲးရဲၣ်ပူၤအထီၣ် အီၤ ဖဲ ပနီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရဲၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ.

မိၤခ--- (၈ နံၣ်) (၂) ဂၤအံၤ ထံၣ်ဝဲကျိဖးဒိၣ်ချံလီၤတံၢ်တၢ်ဖးထီၣ်ဒီးတဖျါအယံၤ ဂဲၤလိာ်ကွဲဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဂဲၤ လိာ်ကွဲဝဲကျိဖးဒိၣ်ချံတစိၣ်ဖိ ဒီးကျိဖးဒိၣ်ချံအံၤပိၤဖးထီၣ်ဝဲအယံၤ မိၤက--- သံဝဲဒၣ်တဘျီယီၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ်လၢ မိၤ ခ--- တဒိဘၣ်ဒိဝဲနးနးကလဲာ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယံၤ ဒုသဝီပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ဒီးအမိၢ်ပာ်တဖၣ် လဲၤဆှၢအီဆူတၢ်ဆါဟံၣ် လၢတၢ်ကကူစါယါဘျီအီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့က့, မိၤခ--- အံၤ သံဝဲဒၣ်လၢကျဲတီၤလီၤ. ဖဲလၢပုၤလဲၤဆှၢအီ လၢတၢ်ဆါဟံၣ်ဘူးကတုၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢမၤစၢၤဘၣ်ဝဲဖိသၣ်ခံၣ်ဂၤအံၤအတၢ်သံအမူးအကျါတဂၤ စံးဘၣ်ဝဲ KHRG ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အီၤ ဖဲ လါမးရး ၂၀၂၄ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤ သ့ၣ်တဖၣ် အံၤဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဖဲလါမးရး ၂၁ သီ, ၂၀၂၄ နံၣ်န့ၣ်, ဖိ သၣ်လၢ ကါလါသဝီပုၤ (၂) ဂၤထံၣ်န့ၣ်ဝဲမျိၣ်သၣ်ချံလၢတၢ်ဖးထီၣ်ဒီးဘၣ် တဖျါ န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဂဲၤလိာ်ကွဲဝဲမျိၣ်သၣ်ချံအံၤဒီး မျိၣ်သၣ်ချံအံၤပိၤဖး ထီၣ်န့ၣ် လီၤ. လိာ်ကဝီသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်နဝဲလၢမျိၣ်သၣ်ချံလၢအတၢ်ဖိ ဖးထီၣ်ဒီး ဘၣ်တဖျါအံၤမျိၣ်သၣ်ချံလၢ SAC ခးလီၤဖဲ လါဖျါတြုၤအါရံၤ ၁၀ သီ, ၂၀၂၄ နံၣ်, ဖဲတၢ်ဒုးဘၣ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီး တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဟ်ဖျါ ထီၣ် ဖိသၣ်လၢအမံၤမ့ၢ် မိၤက--- လၢအသံဝဲတဘျီယီၤဖဲမျိၣ်သၣ်ချံပိၤဖး ထီၣ်သအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ် မိၤခ--- တဒိသံဝဲဖဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် လဲၤဆှၢအီဆူတၢ်ဆါဟံၣ်ဘူးကတုၤအခါန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- လိာ်ကဝီသဝီ ဝီဖိ)

ဖဲလါမ့ၢ် ၂၉ သီ, ၂၀၂၄ နံၣ်, ဂီၤခီ ၈:၃၀ မံးနံးဆၢကတီၢ်, အက--- သဝီဖိ မၤ--- ဒီးအမိခံၣ်ဂၤအံၤ, ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤတၢ်ကွဲၣ် သ့ၣ်ဒုလၢအဝဲသ့ၣ်ကျိလီၤတဖၣ်, ဆူတၢ်လိာ်လၢအဘူးဒီးက့ၢ်အဆၢကတီၢ်, မၤ--- ယီၢ်ဘၣ်ဝဲ ပယီၤသုးဒီးလီၤဃာ် ဟိန်လၢ် မ့ၢ်ပိၤ M-14 တဖျါန့ၣ်လီၤ. အယံၤ အခိၣ်ခံၣ်ကပၤလၢ် ဘၣ်ဒိဝဲနးနးကလဲာ် ဒီး အခိၣ်စ့ၣ်တဒိလီၤသဘးကွဲဝဲ န့ၣ်လီၤ. ဟိန် လၢ်မ့ၢ်ပိၤ ပိၤဖးထီၣ်အဆၢကတီၢ် ဘၣ်လၢ ကညီဒိကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျဲးသုးမ့ၢ်ဒိၣ် (KNLA) သုးဖိတဖၣ် အိၣ်လၢသဝီပုၤအ ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယံၤ KNLA သုးဖိတဖၣ် မၤစၢၤ ဒီးလဲၤဆှၢဝဲ မၤ--- ဆူ KNU တၢ်ဆါဟံၣ်တဖျါလၢအအိၣ်ဖဲ ပလံထံၣ်ကရူၢ် ပုၤန့ၣ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံ ဆူၣ်ချံပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ဒိၣ်တူၢ်န့ၢ် နီၢ် မၤ--- အခိၣ်လၢအစ့ၣ်တကပၤ လၢတၢ်ကူဆါ ယါဘျီအဂီၢ် ဖဲတၢ်ဆါဟံၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန္နၢ်အိၤလၢ KHRG ပျီၤပုၤမၤတၢ်ဖိဖဲလဲၤမ့ၤ ၂၀၂၄ နံၣ်, ဖဲ KNU အတၢ်ဆါဟံၣ်တဖျါလၢအအိၣ်ဖဲ ပလံထံၣ်ကရူၢ်, မူကီၢ်ဆၣ်, ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ပိာ်မုၢ်ဖိသးနံၣ် (၁၄) နံၣ်တဂၤ လၢအမံၤမ့ၢ် မၤ--- ဘၣ်ဒိဝဲဒီးဟိန်လၢ မ့ၢ်ပိာ်အတၢ်ပိာ်ဖးထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟိန်လၢမ့ၢ်ပိာ်အံၤဘၣ်တၢ်ဒိးလီၤအိၤလၢ SAC အသးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ လၢဖျါတြုၤအါရံၤ ၂၀၂၄ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. အခိၣ်ထွဲ တပၤလီၤသဘးကွံၣ်ခိဖျါမ့ၢ်ပိာ်အတၢ်ပိာ်ဖးထီၣ်အယံ ဒီး အခိၣ်ထွဲတကဟၤ စ့ၢ်ကိးဘၣ်ဒိဝဲန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)

တချးလၢဟိန်လၢမ့ၢ်ပိာ်ပိာ်ဖးထီၣ်ဒီးဘၣ် ဖဲလၢဖျါတြုၤအါရံၤ ၂၀၂၄ နံၣ်တီၢ်ပူၤန့ၣ် ပယီၤသးခိၣ်ချ့သးရၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၄၃၉) ဒီး (၃၀၇) အိၣ်ဖဲ န့ၣ်သၢကွၢ်တဖၣ်ဟဲန့ၣ်လီၤဝဲလၢ သဝီတနီၤအပူၤ ဖဲမူကီၢ်ဆၣ်, ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ် ပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဒွဲၣ်အူ ဝဲပုၤဟံၣ်ပုၤဃီ, ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်, ဒီး ဒီးလီၤဟိန်လၢမ့ၢ်ပိာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲပယီၤသးတဖၣ်ဟးထီၣ်ကွံၣ်လီၤခံ, လီၤကဝီၤက မျါဖိတဖၣ်ဟဲကွၢ်အိၣ်ကွၢ်လၢသဝီပူၤ ဒီးသဝီဖိတနီၤယီၤဘၣ်ဝဲဒၣ်ဟိန်လၢမ့ၢ်ပိာ်လၢပယီၤသးဒီးတၢ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟိန် လၢမ့ၢ်ပိာ်လၢ မၤ--- ယီၤဘၣ်ဝဲတဖျါအံၤန့ၣ်, မ့ၢ်ဝဲဟိန်လၢမ့ၢ်ပိာ်တဖျါလၢ ပယီၤသးခိၣ်ချ့သးရၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၄၃၉) ဒီး (၃၀၇) သးဖိတဖၣ် ဒီးလီၤအိၤန့ၣ်လီၤ.

ပယီၤသးတဖၣ် ဟဲထီၣ်ဟူးဂဲလၢကမျါဟိန်ကဝီၤပူၤအဆၢကတီၢ် ဒီးလီၤဝဲဟိန်လၢမ့ၢ်ပိာ်တဖၣ်ဒ်အံၤ ဒီး မၤ--- ယီၤဘၣ်မ့ၢ် ပိာ်ဒ်အံၤအယံ ကဲထီၣ်တၢ်ပျံၤတၢ်ဖးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢ ဒူဖိသဝီဖိလၢအအိၣ်ဘူးဒီး အဂ---သဝီတဖၣ် ကလဲၤထီၣ်ကွၢ်လီၤ ဖဲအိၣ်မၤအိၣ်တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲ ဘျးဒဝဲၢ်ကီၢ်ရၣ်ပူၤ, လီၤကဝီၤဒူဖိသဝီဖိတနီၤ ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီး ဟိန်လၢမ့ၢ်ပိာ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲန့ၣ်လီၤ. လီၤကဝီၤဖိတဖၣ်ဟ်ဖျါ ထီၣ်ဝဲ ဖဲလၢမ့ၢ်တၢ်န့ၣ် ၂၀၂၄ နံၣ်ဆၢကတီၢ်, ပိာ်မုၢ်ဖိလၢအသးနံၣ်အိၣ် (၁၂) နံၣ်တဂၤ ဘၣ်ဒိဝဲဒီးဟိန်လၢမ့ၢ်ပိာ် ဖဲအစ--- သဝီ, လၢကဆိကီၢ်ဆၣ်, ဘျးဒဝဲၢ်ကီၢ်ရၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ပိာ်မုၢ်ဖိတဂၤအံၤ ယီၤဘၣ်ဝဲဟိန်လၢမ့ၢ်ပိာ်တဖျါအံၤဖဲ အလဲၤဒဲးအိၣ် တန့ဒီး ဖဲရီဘၣ်ကျိးပူၤလၢအဘူးဒီး ပယီၤသး ခိၣ်ချ့သးရၣ်နီၣ်ဂံၢ် (၅၆၀) သးကလၢအလီၤခံ အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. အယံ ဖိသ့ၣ်ပိာ်မုၢ်ဖိအံၤ အခိၣ်လၢတူၣ်ကွံၣ်ဝဲဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအလီၤ ဒီးအမိၢ်ပုၤစ့ၢ်ကိး ဘၣ်ဒိဝဲလၢဟိန်လၢမ့ၢ်ပိာ်ကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် လီၤ. ဒ်အသကိးတဂၤဖဲဝဲအသိး, ပိာ်မုၢ်ဖိတဂၤအံၤ အတၢ်ဖဲအိၣ်မၤအိၣ်တဘၣ်လီၤဘၣ်ဆးဘၣ်အယံ တနံၤဘၣ်တနံၤ န့ၣ်

အဝဲလဲၤဒဲးဝဲတန့ဒီး ဒီးဟဲက့ၤဆါဝဲလၢသဝီပူၤ ဒီးစုလၢအန့ၢ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ် အဝဲပူၤအိၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပိၣ်မုၢ်ဖိ တၢ်အံၤ အဝဲလဲၤဒဲးညီန့ၢ်ဝဲတန့ဒီးကိးမုၢ်န့ၢ်ဒဲးအယိ အဝဲတသံကွၢ်ဘၣ်အသကိးတၢ်အိၣ်သးဘၣ်ဃး တၢ်လီၤလၢအက လဲၤဒဲးတၢ်ဒီးအံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပိၣ်မုၢ်ဖိလၢယီၤဘၣ်မုၢ်ပိၣ်တၢ်အံၤအသကိးတၢ်အိၣ်ဝဲ “ဖဲမဟါန့ၣ် ပဒီးသကိးခံၤပဆိမိၣ်လၢ ပကလဲၤဒဲးတန့ဒီးဃုာ်ဒီးအီၤလီၤ. ပလဲၤယံၤဝဲ ၁ န့ၣ်ရံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ မ့ၣ်ပိၣ်ပိၣ်ထီၣ်လီၤ. မ့ၣ်ပိၣ်ပိၣ်ထီၣ်သီၣ်အယိပဖုးဘၣ် ပသး ဒီး ပဆိမိၣ်လၢမုၢ်တၢ်အံၤတၢ်ဒုးကဲထီၣ်ခိၣ်ခါ. ပဝဲဒၣ်စ့ၢ်ကိးပအိၣ်ခိးကန့ၣ်ကဒီးန့ၣ်လီၤ. တၢ်တသီၣ်လၢဘၣ်ဒီး ပဆိမိၣ် လၢ ကျိၤယီၤဘၣ်ဟိၣ်လၢမုၢ်ပိၣ်လီၤ. အမံးနံး ၂၀ ဝံၤအလီၢ်ခံ အသကိးလၢအလဲၤပိၣ်အခံတၢ်ဟဲက့ၤစံး ဝဲလၢအဝဲယီၤဘၣ် ဟိၣ်လၢမုၢ်ပိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ဒီး ပကိးန့ၢ်တၢ်ဆါဟံၣ်သိလ့ၣ် ဒီးပလဲၤပိၣ်အခံန့ၣ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံ, ပုၤလဲၤဆုၤအီၤဆူ ပုၤက့ၢ်မဒဲး တၢ်ဆါဟံၣ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါဟံၣ်ဖးဒိၣ်အံၤ ကသံၣ်ကသီတကူတလၢဘၣ်အယိ ပုၤလဲၤဆုၤက့ၤအီၤဆူ ဘၣ်ပူၤကိၢ်ဆၣ် ပ ယီၤသုးကလၢတၢ်ဆါဟံၣ် ဖဲဟါခီ ၃ န့ၣ်ရံၣ် ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.”

တၢ်ကဲထီၣ်ကဒီးသးတခါဖဲ ကိၢ်လူၢ်ဒါကရူၢ်, လူၤသီကိၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကိၢ်ရဲၣ် ပူၤ, ဖဲလၢယူၤလံ ၁၄ သီ, ၂၀၂၄ နံၣ် ဟါခီဆၢက တီၢ်, စီၤည--- (၁၇ နံၣ်) ဒီး စီၤတ--- (၁၆ နံၣ်) ခံၤအံၤလဲၤဝဲဆူ အရှ--- သဝီလီၢ်လံၤ ကျဲကပတတီၤ ဒ်သိးဒီးကလဲၤဃု အိၣ်ညၣ်လၢ ဃိၣ်လိာ်ကျိပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤတုၤလၢ အရှ--- သဝီလီၢ်လံၤကျဲကပတတီၤအဆၢကတီၢ် အဝဲသ့ၣ်ထံၣ် ဝဲဒၣ် ကျိဖးဒိၣ်ချံလၢတပိၣ်ဖးထီၣ်ဒဲးဘၣ်တဖျါန့ၣ်လီၤ. အရှ--- သဝီလီၢ်လံၤတဖျါအံၤအိၣ်ဝဲဖဲ ကိၢ်လူၢ်ဒါကရူၢ်ပူၤ ဒီးအိၣ် ဘူးဝဲလၢပယီၤသုးကလၢလီၢ်လံၤတဖျါ ဒီး အည--- သဝီန့ၣ်လီၤ. ပုၤသးစၢ်ခံၤအံၤ လၢတၢ်လုၢ်အိၣ်အဟံၣ်ဖိဃိဖိအဂီၢ် အ ဝဲသ့ၣ်ဟဲဃုဖဲတၢ်မၤတၢ် ဖဲအည--- သဝီပူၤအံၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤသးစၢ် ခံၤအံၤတထံၣ်ဘၣ်ဝဲကျိဖးဒိၣ်ချံနီတဘျီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢ တၢ်န့ၢ်အယိ အဝဲသ့ၣ်တဟ်သ့ၣ်ဟ်သးလၢကျိဖးဒိၣ်ချံတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်လဲၤဟံးန့ၢ်ဝဲကျိဖးဒိၣ်ချံအံၤ ဒီးတီၢ် သဲၣ်ဖးဘၣ်ဝဲအယိ ကျိဖးဒိၣ်ချံပိၣ်ဖးထီၣ်အက့သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဝဲဒၣ်အဝဲသ့ၣ်ခံၤလၢန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်သံဝဲဒၣ်တဘျီဃိတ ဂၤ ဒီးလၢအအိၣ်တၢ်က့ၤတဂၤန့ၣ် ဘၣ်ဒိဝဲနးနးကလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံ, အည--- သဝီဖိတဖၣ် နၢ်ဟူဝဲတၢ်ပိၣ်ဖးသီၣ်အ ဃိအဝဲသ့ၣ်လဲၤကွၢ်ဝဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအလီၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤထံၣ်ထွဲတၢ်တဂၤစံးဝဲ “စီၤတ--- အံၤ သံဝဲဒၣ်တဘျီဃိဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအလီၢ်လီၤ. မ့ၢ်မုၢ်လၢ စီၤည--- တခီ အစုစုတဘျီ ဝဲလၢ ဒီးအစုထွဲစ့ၢ်ကိးတူၢ်ကွၢ်လီၤ. ဝံၤဘျီ, အမဲၣ်ပုၣ်ခိၣ်, ဘိးပၤ, နါဒု, ထးခိၣ်ကပိၣ်ကပၤ, သးနါပုၢ်, ကံၣ်ဒုၣ် ဒီး အခိၣ်စ့ၢ်ကိး ဘၣ်ဒိဝဲဒၣ်လီၤ.”

ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအလီၢ်အံၤန့ၣ် တၢ်ဆါဟံၣ် ဒီးဆူၣ်ချုပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်တအိၣ်ဘၣ်အယိ အဆိကတၢ်န့ၣ်, တၢ်ကကူစါဝဲ စီၤည--- တၢ်ပူၤလီၢ်အဂီၢ် တၢ်ပိးတၢ်လီၤတအိၣ်လၢလၢပုၤပုၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂုၢ်ဒိအံၤအယိ, သဝီဖိတဖၣ် လဲၤဆုၤအီၤဆူချု. ဆူအံၤတူၢ်ထံၣ်ဒဲးကဝီတၢ်ဆါဟံၣ် ဒီးအဝဲကူစါယါဘျီအသးဖဲအံၤတူၢ်ထံၣ်တန့ၣ်လီၤ. လၢခံတပတီၢ်, စီၤတ--- အံၤဘၣ်တၢ် လဲၤဆုၤက့ၤအီၤဆူ ကိၢ်ကိၢ်တဲၣ် တၢ်ဆါဟံၣ်လၢတၢ်ကူစါယါဘျီအဂီၢ် ဒီးအမိလဲၤကွၢ်ထွဲအီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အီၤလၢ အရူ--- သဝီဖိ, ကီၤလူၢ်ဒၢကရူာ်, လူၤသီကီၢ်ဆၣ်, မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရ့ၣ် ဖဲလၢယူၤလံ ၁၉ သီ, ၂၀၂၄ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤ တဖၣ်အံၤဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ပုၤသဝီဖိ (၂) ဂၤလၢအဘၣ်ဒီး မ့ၢ်သ့ၣ်ချံၤလီၤလံၤ (UXO) တၢ်ပိၤဖးထီၣ်, လၢအဝဲသ့ၣ်ထံၣ်န့ၢ်ဝဲလၢကျဲးဖဲအလဲၤဃုအိၣ်ညၣ် အခါဒီး ထၢထီၣ်ဝဲဒီး တပာ်သ့ၣ်ပာ်သးဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအခိၣ်ထံးတဘျီန့ၣ် ဟ်ဖျါဝဲ စီၤည--- အသးနံၣ် (၁၇) နံၣ် လၢအဘၣ်ဒိန့ၢ်နးကလဲၣ်ဒီး တၢ်ဂီၤလၢခဲဘျီတဘျီန့ၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ စီၤတ--- သးနံၣ် (၁၆) နံၣ် လၢအသံကွံၣ်ခိဖျါ မ့ၢ်သ့ၣ်ချံၤလီၤလံၤတဖျါပိၤဖးထီၣ်အသိန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ-လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိ)

ဒ်တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်လၢထးအသိး လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိလၢအယီၢ်ဘၣ်ဟိန်လၢမ့ၣ်ပိၤ ဒီး အခိၣ်တူၢ်ကွံၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢတီၤအူ, ချါၣ်လွံာ် ထူၣ် ဒီး မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရ့ၣ် ပူၤအိၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၢ်အယိ, တၢ်ကဲထီၣ်သး လၢထးတဖၣ်အံၤ ပမ့ၢ်ပဲာ်ထံနီၤဖးအီၤ န့ၣ် ဟိန်လၢမ့ၣ်ပိၤ ဒီးကျိချံၤမ့ၢ်သ့ၣ်လီၤလံၤလၢတပိၤဖးထီၣ်ဒီးတဖၣ် ပိၤဖးထီၣ်ဝဲအယိ ဒ်သိးဒီးကမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးကလီၤ စ့ၢ်အဂီၢ် အလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကဟ့ၣ်အါထီၣ်ဝဲတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပာ်တၢ်မၤလိတဖၣ် လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံး လီၢ်ကဝီၤဒူသဝီ တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တကးဒီးဘၣ်, သးဖိၣ်စုကဝဲကရူာ်ကရုတဖၣ်စ့ၢ်ကီး ဒ်သိးဒီးကမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဒိ ဘၣ်ထံးသုတအိၣ်ထီၣ် တဂ့ၤအဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်ကြး ဒုးသ့ၣ်ညါစိကမ့ၢ် ဘၣ်ပးတၢ်ဒီးလီၤဟိန်လၢမ့ၣ်ပိၤအလီၢ် ဒီးတဘၣ်ဒိလီၤဟိန်လၢမ့ၣ်ပိၤလၢ ကမ့ၢ်ပးထီၣ်က့ၤလီၤကျဲးတဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကမ့ၢ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီး ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပလီၢ်ထီၣ်, ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးတဂၤဒီး တဂၤ ဒီးတဘၣ်လဲထီၣ်က့ၤလီၤတၢ်လီၢ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ပနီၣ်လီၤဆီတဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်လူၤပိာ်မၤထွဲအီၤဒ်အံၤန့ၣ် လီၢ် ကဝီၤဒူသဝီကမ့ၢ်ဖိတဖၣ်ကပူၤဖျဲးဝဲလၢတၢ်ကဲထီၣ်သးအါအါသီသီ ဒ်တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢထးတဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

ကညီဂ်ဝီခွဲးယာ်ကရူာ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိာ်

ကညီဂ်ဝီခွဲးယာ်ကရူာ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရုသဘျီတဖုလၢ အၢၣ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၤထီၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤဒူသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤဃါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟိန်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ် လီၤ. KHRG ဘိးဘၣ်ရၤလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကပာ်ဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပူၤ ကမ့ၢ်တဖၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟ်သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khrg.org အပူၤသ့ၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.